

Van: [redacted]

Verzonden: 01-12-2021 17:50

Aan: [redacted]

[redacted] Duenk, Frank <f.duenk@8rhk.nl>, [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: RE: Herstelde agenda: Duco overleg 2 december aanstaande

Hoi duco's (e.a.),

Morgen zal [redacted] namens Berkelland aanschuiven, maar ik mag jullie alvast een mooie mijlpaal mededelen.

Vorige week dinsdag heeft onze raad ook de RES Achterhoek 1.0 vastgesteld! Wel met een geamendeerd besluit, waarin de raad zich nadrukkelijk uitspreekt te focussen op het in de RES genoemde zoekgebied K (gedeeld met Oost Gelre). En de andere zoekgebieden voor wind, zoals opgesomd in bijlage 1 van de RES, uit te sluiten.

Wij dragen aan de Achterhoekse windopgave bij met "een grote clusteropstelling van meerdere (5,5MW) windturbines". De expliciete vermelding van 0,071 TWh is geschrapt, maar wethouder Gerjan Teselink heeft wel tijdens de raadsvergadering de grote clusteropstelling geduid als een bepaalde invulling waarmee de 0,071 TWh wél gehaald kan worden. kan een beetje meer of minder worden, dat zal uiteindelijk blijken uit de verder ruimtelijke uitwerking. daar is door de raad niet afwijzend op gereageerd.

Het uitsluiten van alle andere gebieden in Berkelland, en de nadrukkelijke oproep dit bij jullie als RES-partners kenbaar te maken, legt het regionale vraagstuk over 'het onbestemde deel' van ons 1,35 TWh bod bloot. Wat onze raad betreft dragen wij met onze zonneparken en gebied K al een grote last. Meer van onze inwoners en grondgebied vragen om het onbestemde deel deels te dragen ligt dan niet voor de hand. Maar wie gaat dat dan wel doen? En dan ook nog eens het liefst met wind.

Hierover heb ik ook al met [redacted] gesproken. Deze regionale gezamenlijke olifant in de kamer moeten we zo snel mogelijk tackelen. Maar voor alles is een tijd en moment.

In Berkelland stomen we meteen door, door dit RES-raadsbesluit in januari op te volgen met een nieuw RODE besluit. Gebied K gaan wij in 2022 verder uitwerken, en ook onze regierol (incl evt. financiële participatie) en participatiekaders. In zowel Oost Gelre als in Berkelland ligt er een motie die ons oproept om daarin als 2 gemeenten samen op te trekken. Dus ook daar willen wij invulling aan geven. In 2023 willen we het gebied openstellen voor initiatieven, maar hoe, wie, onder welke voorwaarden zal dus blijken uit de vaststelling van de verdere uitwerking door de raad in najaar 2022.

Genoeg te doen dus.

[redacted]
gemeente Berkelland

[redacted]
Opdrachtgeverduurzaamheidsenergie

[redacted]
www.gemeenteberkelland.nl

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 26 november 2021 11:13

Aan [redacted]

[redacted] Duenk, Frank <f.duenk@8rhk.nl>; [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Onderwerp: Herstelde agenda: Duco overleg 2 december aanstaande

Hallo Samen,

Mijn vorige mail kunnen jullie weggooien, hierbij de echte en definitieve versie van de agenda met alle bijlagen daarbij

Excuus voor het ongemak!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

gemeente [gD] Doetinchem

gemeente Doetinchem

Leefomgeving

Beleidsmedewerker Duurzaamheid

[redacted]

[redacted]

www.doetinchem.nl

Voor adressen en openingstijden zie www.doetinchem.nl/contact

© Gemeente Doetinchem Door de risico's van elektronische communicatie, kunnen er vertragingen, gebreken of andere onvolkomenheden optreden in het e-mailverkeer. Daarom is alle informatie in dit bericht niet bindend. De gemeente Doetinchem gebruikt e-mail niet voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen. Aan persoonlijke opvattingen van medewerkers kunnen geen rechten worden ontleend. Binnenkomende berichten met spam of virussen worden zonder tegenbericht aan de verzender verwijderd. Gemeente Doetinchem, Postbus 9020, 7000 HA Doetinchem, telefoon +31 (0) 314-377377, telefax +31 (0) 314-343437. (Disclaimer110117)

AMENDEMENT

Aan de voorzitter van de raad.
Raadsvergadering van 23 november 2021
Indieners: E. Slotboom (D66), H. Pelle (PvdA), I. van Dijk (GB), H. Boxem (VVD) en B. Morsink (OBL)
Voorstel tot wijziging van het raadsbesluit, (agendapunt nr. 8a.): Regionale energiestrategie (RES) Achterhoek 1.0
Gelezen - Het voorstel en besluit Regionale energiestrategie (RES) Achterhoek 1.0; - Bijlage 1 RES 1.0 Achterhoek. Gehoord hebbende de beraadslagingen tijdens de commissievergadering van 10 november 2021, Overwegende dat: - De gevoerde uitnodigingsplanologie voor duurzame energieopwekking tot grote maatschappelijke onrust heeft geleid; - De inwoners van de gemeente leiderschap, transparantie en duidelijkheid mogen verwachten in de energie transitie die ingrijpend is en van lange duur zal zijn; - De RES 1.0 vooruit loopt op de vaststelling van de nieuwe ruimtelijke kaders voor duurzame energieopwekking (RODE) en de landelijke normering; - De raad zich in meerderheid met motie M 21-04 "Regie in de Energietransitie" heeft uitgesproken voor het clusteren van windturbines en dat bij de clustering eerst grensoverschrijdend gedacht moet worden; - De voorgestelde keuze voor het Berkellandse deel van gebied K (ten zuiden van Ruurlo en Beltrum) aan het verzoek van motie M 21-04 tegemoet komt; - De gemeente Oost Gelre ingestemd heeft met het aanwijzen van haar deel van gebied K als zoekgebied; - Er veel onrust is ontstaan onder de inwoners van zoekgebied K en de gezondheidsrapporten van het RIVM nog niet bekend zijn; - De aanwijzing als zoekgebied niet betekent dat er ook daadwerkelijk windturbines zullen komen – dit is sterk afhankelijk van het nieuwe RODE beleid en landelijke normering; - De RES 1.0 Achterhoek in "Bijlage 1 Totaaloverzicht zoekgebieden" diverse andere zoekgebieden in Berkelland noemt naast gebied K; - Voor de Provincie de zoekgebieden zoals aangegeven in de RES 1.0 opgave, leidend zijn voor de omzetting naar concrete plekken en projecten in het kader van RES 2.0; - Met het open laten van alle zoekgebieden we feitelijk terugvallen in de uitnodigingsplanologie en we veel inwoners in de al jaren durende onzekerheid laten zitten; - De gemeente mogelijk geconfronteerd wordt met een bij de Provincie afgedwongen Provinciaal Inpassingsplan; - De keuze voor alleen gebied K de gemeente in staat stelt gericht met de inwoners van dat gebied aan de slag te gaan.

Tekst wijzigingsvoorstel:

Het te nemen besluit **schrapen** en **wijzigen** in:

1. De Regionale Energiestrategie 1.0 Achterhoek vast te stellen, waarbij
 - 1a) de raad een bijdrage wil leveren aan de regionale opgave zoals verwoord in de RES 1.0 Achterhoek mits duidelijkheid ontstaat over gezondheidsrisico's voor energieopwekking voor onze inwoners;
 - 1b) de raad streeft naar maximaal benutten van de potentie voor de opwekking van zonne-energie op daken;
 - 1c) de bijdrage van zon op land in de gemeente Berkelland gestalte krijgt in vergunde en in procedure zijnde initiatieven voor zonneparken;
 - 1d) op basis van het te herijken RODE-beleid samen met de gemeente Oost-Gelre wordt bezien of in gebied K (gebied rondom Baakse Beek, tussen Ruurlo, Groenlo en Mariënvelde) mogelijkheden zijn voor een grote clusteropstelling van meerdere (5,5 MW) windturbines die op lokaal draagvlak kunnen rekenen;
 - 1e) de overige locaties in onze gemeente die in bijlage 1 van RES 1.0 Achterhoek worden vermeld als alternatief voor gebied K, als plek voor plaatsing van windmolens worden uitgesloten en dit aan de overige RES-partners kenbaar wordt gemaakt;
2. Deze RES 1.0 Achterhoek middels een richtinggevend raadsbesluit nader uit te werken in gemeentelijk beleid (de herijking van RODE en/of omgevingsvisie);
3. Totdat nieuw beleid is vastgesteld geen initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking in behandeling te nemen;
4. Voor het vervullen van de energietransitie als gemeente meer de regie te nemen, onze inwoners daar meer bij te betrekken, in te zetten opdat revenuen meer ten goede komen aan onze inwoners, door gebruik te maken van de maatschappelijke tender en/of als gemeente zelf het initiatief te nemen voor een project, zoals verwoord in het raadsbreed aangenomen motie M19-08;
5. De indieners van de reacties te informeren over het standpunt van de gemeenteraad.

Ondertekening:

Het amendement is: aangenomen / verworpen / ingetrokken

Stemverhouding: voor: 16 GB D66 VVD PvdA ORL

tegen: 10 CDA GL

 , griffier

Zaaknummer : 233842

Raadsvergadering : **23-11-2021**

Onderwerp : **Regionale energiestrategie (RES) Achterhoek 1.0**

Collegavevergadering : 12-10-2021
 Portefeuillehouder : Wethouder G.J. Teselink
 : , Team
 Opdrachtgeverschap A

tel. :

Te nemen besluit

1. De Regionale Energiestrategie 1.0 Achterhoek vaststellen. dit houdt in:
 - 1a) Een bijdrage leveren aan het Achterhoekse RES-bod van 1,35 TWh tot 2030;
 - 1b) Streven naar maximale benutten van de potentie voor de opwekking van zonne-energie op daken;
 - 1c) Het Berkellandse deel van gebied K (ten zuiden van Ruurlo en Beltrum) aanwijzen als potentiële locatie voor geclusterde windenergie en daarbij uit te gaan van een op te wekken vermogen van ongeveer 0,071 TWh;
 - 1d) De vergunde en in procedure zijnde initiatieven voor zonneparken in Berkelland aanwijzen voor de RES-opgave als onze bijdrage voor zon op land;
2. Inspraakverslag vaststellen en de indieners van de reacties informeren over het besluit en het standpunt van de gemeenteraad over hun reacties;
3. Deze RES 1.0 nader uitwerken in gemeentelijk beleid (RODE en/of omgevingsvisie);
4. Totdat nieuw beleid is vastgesteld geen nieuwe initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking in behandeling nemen.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het klimaatakkoord gepubliceerd. Het is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs uit 2015. In het klimaatakkoord is bepaald dat regio's samen moeten werken aan een energiestrategie, de Regionale Energie Strategie (RES). In totaal moeten de 30 RES-regio's 35 TWh aan grootschalige zonne- en windenergie opwekken. Afgesproken is om in 2021 de RES-sen 1.0 vast te stellen.

In de RES Achterhoek staat hoeveel de Achterhoek bijdraagt aan deze nationale opgave en met welke strategie. De RES is geen beoordelingskader, maar een niet-juridisch bindend document op visieniveau. De RES geeft richting op regionaal niveau. De RES gaan wij met nadere besluitvorming uitwerken in gemeentelijk beleid. Bijvoorbeeld in de herijking van RODE en/of de omgevingsvisie.

Argumentatie

1.1 In de RES 1.0 Achterhoek staan gezamenlijke afspraken.

De RES-partners hebben naar elkaar uitgesproken dat zij staan voor de RES 1.0 Achterhoek (bijlage 1). Daarmee is bij alle partijen commitment ontstaan om in te stemmen met de RES. De verwachting is dat dat ook zal gebeuren. Mocht een van de partijen niet instemmen, dan zal de RES in principe toch worden aangeboden. Uiteraard gebeurt dat in onderling overleg.

1a.1 Met 1,35 TWh draagt de Achterhoek bij aan de nationale opgave om in 2030 35 TWh aan grootschalige energie op te wekken.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
 Afhandelingsvoorstel voor raad:
 hamerstuk
 bespreekstuk
 anders, nl

Raadsvergadering
 zonder hoofdelijke stemming
 met algemene stemmen
 stemmen voor, stemmen tegen
 aangenomen
 verworpen

De verdeling tussen de regio's en de verhouding tussen zon en wind is vrij. Het nationaal programma RES (npRES) gaat ervan uit dat de overheden hier gezamenlijk uitkomen. De opgave waar de regio's in Nederland voor staan is om concreet aan te geven hoeveel hernieuwbare energie zal worden gerealiseerd en daarbij locaties en een tijdspad aan te geven. Het gaat hierbij om duurzame elektriciteit en duurzame warmte. Met het bod van 1,35 TWh neemt Berkelland samen met de zeven andere Achterhoekse gemeenten een deel van deze nationale opgave voor onze rekening. 1,35 TWh komt overeen met de berekeningen zoals opgenomen in de Regionale Uitvoeringsagenda Duurzame Energie Achterhoek uit 2016. Deze berekeningen zijn in de totstandkoming van RES ook getoetst aan nieuwe inzichten en de opdracht uit het klimaatakkoord. Daaruit concluderen we dat 1,35 TWh een reële bijdrage is aan de landelijke opgave.

1a.2 Voor wind en zon streeft de Achterhoek naar een optimale verhouding

De Achterhoek wil zich maximaal inzetten voor zon op dak. Daarom is het aandeel zon op dak in de energiemix zo groot mogelijk gemaakt. Het streven is om 0,35 TWh aan grootschalig zon op dak te realiseren. Meer dan 0,35 TWh zon op dak lijkt op dit moment niet realiseerbaar. Dit betekent dat de overige 1,00 TWh met zonne- en windparken opgewekt moet worden. Uit oogpunt van maatschappelijke kosten is het verstandig te streven naar een goede verhouding tussen wind en zon. Uitgaande van 0,35 TWh zon op dak, betekent dit dat nog behoefte is aan 0,79 TWh wind en 0,21 TWh zon op land.

Ook is gekeken of het netwerk van Liander voldoende aansluitmogelijkheden heeft. Een goede verdeling over de regio voorkomt aansluitproblemen en daarbij moet e.e.a. ook voor 2030 aangesloten kunnen worden. Uit de netwerkanalyse kwam naar voren dat de huidige onderstations voldoende capaciteit bieden, mits voor een complementaire zon-windverhouding wordt gekozen en de windenergie over de onderstations wordt verdeeld.

1a.3 Alle Achterhoekse gemeenten leveren een bijdrage aan dit RES-bod.

De bijdragen van de verschillende gemeenten is als volgt bepaald. In eerste instantie is gekeken welke plannen voor grootschalig wind, zon op land en zon op dak al per gemeente gerealiseerd zijn. Daar is per gemeente de opwekcapaciteit van de harde pijplijnplannen bij opgeteld. Daaruit is de opgave berekend, die nodig is om tot 1,35 TWh te komen. Uitgaande van een maximale inzet voor zon op dak resteert op Achterhoekse schaal een opgave van 0,248 TWh grootschalig zon op dak. Uitgaande van de optimale verhouding tussen zon en wind resteert een opgave van 0,618 TWh wind en 0,013 TWh zon op land.

1b.1 De Achterhoek heeft de voorkeur voor zon op dak

De Achterhoek heeft een hoge doelstelling voor het realiseren van zon-op-dak. Minimaal 0,35 TWh duurzame energie moet via grootschalige opstellingen van zon op dak worden geproduceerd. Dit streven naar het maximaal benutten van de potentie voor de opwekking van zonne-energie op daken is reëel, maar niet eenvoudig. Bedrijfsdaken en daken van agrarische bebouwing bieden genoeg oppervlakte. Maar er zijn veel drempels die benutting in de weg liggen. In de uitvoering de komende jaren willen we de drempels proberen weg te nemen. Dit vergt wel veel inzet en creativiteit.

1c.1 De opgave voor wind heeft extra aandacht en analyse gekregen

De restopgave voor wind is in de RES gedefinieerd per gemeente. Daarvoor is eerst in beeld gebracht op welke locaties in de Achterhoek geen belemmeringen (zoals woningen) bestaan om windmolens te plaatsen. Met de overblijvende gebieden is restrictief omgegaan om uiteindelijk het karakteristieke gesloten landschapsbeeld van de Achterhoek zo min mogelijk te beïnvloeden. Dat heeft geleid tot een keuze voor concentratie van windturbines binnen een beperkt aantal zoekgebieden. Dit heeft een samenhangende strategie opgeleverd met een bijdrage per gemeente naar draagkracht van het landschap.

1c.2 In Berkelland gaan we onze bijdrage aan windenergie verder uitwerken

In de RES staat een bijdrage aan de windopgave in Berkelland van 0,071 TWh. Ruimtelijk gezien kan ons grondgebied een dergelijke opgave van 0,071 TWh dragen. Ons is gevraagd om een bestuurlijke inschatting te maken van onze bijdrage aan wind. Gezien de politiek-bestuurlijke discussie vinden wij dat 0,071 TWh een realistische bijdrage is. Hoe we precies aan deze inspanningsverplichting gaan werken, ook rekening houdend met motie 21-04, moeten we nog

uitwerken. Bijvoorbeeld in de herijking van RODE en/of de omgevingsvisie. Met het klimaatakkoord is afgesproken dat voor de landelijke opgave voor 2030 op 1 januari 2025 de benodigde vergunningen voor zon en wind moeten zijn verleend.

1c.3 Regionaal is er nog een restopgave wind die nog niet is ingevuld

De bijdrage aan windenergie die de gemeenten in het kader van de RES 1.0 bieden bedraagt in totaal 0,546 TWh. Dit is exclusief een bijdrage van Winterswijk, die niet is opgenomen vanwege het moratorium op wind tot 2023 in Winterswijk. Vergeleken met de huidige situatie zetten we met dit bod grote stappen in de richting van de gewenste windbijdrage, vanuit systeemefficiëntie en kosteneffectiviteit bekeken. Maar we zijn er dan nog niet. De resterende windenergieproductie van (0,618 minus 0,546) 0,072 TWh om tot 1,35 TWh te komen kan worden opgevuld met energie uit zonneparken. Alleen biedt het vanuit netwerkefficiëntie en maatschappelijke kosten wel voordeel om ook extra windenergie toe te voegen. Als Berkelland hebben wij al een maximum afgesproken voor zonneparken. Wij zien geen reden om een extra zon op land bijdrage te leveren voor het invullen van de resterende regionale energieproductie.

1c.4 Gebied K ligt het meest voor de hand voor een cluster van windmolens gelet op de wettelijke normen, en de impact voor inwoners en landschap.

Tijdens de voorafgaande beeldvormende avonden voor de herijking van het RODE beleidskader is duidelijk geworden dat een clustering/concentratie van grotere windmolens de voorkeur verdient boven een spreiding van kleinere windmolens over het grondgebied. Met de motie 21-04 heeft u aangegeven dat deze clustering bij voorkeur plaatsvindt in het grensgebied van onze gemeente.

Gebied K, in de zuidhoek van ons grondgebied, is groot genoeg om onze bijdrage aan windenergie te leveren. Hoeveel TWh exact opgewekt zal kunnen worden (inclusief aantal, plaatsing en omvang windturbines) is afhankelijk van het proces dat we nog moeten lopen. Daarin gaan we een verdere ruimtelijke analyse van het zoekgebied uitvoeren. En overleg voeren met de inwoners en belangenorganisaties in het gebied. Dat proces moeten we samen met Oost Gelre inrichten.

Het verder uitwerken van kaders, richting en participatie hiervoor valt niet binnen de RES, maar pakken wij op in de herijking van het RODE.

1d.1 De Berkellandse bijdrage voor zon op land is conform ons huidige RODE-beleid

De restopgave voor zon op land is niet gedefinieerd. Deze zal vrijwel zeker worden opgevangen binnen de ruimtelijke kaders van de individuele gemeenten. Daar is geen aanvullende regionale strategie nodig. Als Berkelland leveren wij onze bijdrage aan zon op land met onze in procedure zijnde (3 stuks) en vergunde zonneparken (10 stuks). Onze zonneparken zijn opgeteld 137 ha, waarvan 126,5 op cultuurgrond, en hebben een potentieel van 0,122 TWh (peildatum juni 2021).

2. Inspraakverslag geeft antwoord op de reacties van inwoners en organisaties op RES 1.0.

De ter inzage legging van het RES 1.0. heeft meerdere reacties opgeleverd van inwoners en organisaties. De antwoorden op de reacties zijn verwerkt in het inspraakverslag. De reacties hebben niet geleid tot aanpassing op RES 1.0.. Wel worden de reacties ook meegenomen in het proces tot herijking van RODE.

3.1 Het is van belang dat de keuzes uit de RES worden vertaald in onze visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

De RES bevat een strategie en is een niet-juridisch bindend document op visie-niveau; de daadwerkelijk realisatie van projecten kan afwijken van de strategie. De koers van de RES moet op gemeentelijk niveau verder worden uitgewerkt in beleid. In Berkelland betekent dat de RES input is voor de herijking van het RODE-beleidskader en/of de Omgevingsvisie.

3.2 Naast dat we beleid aanpassen, pakken we ook een aantal dingen regionaal op Namelijk:

- Het uitwerken en uitvoeren van het plan van aanpak zon op dak;
- Het uitwerken en uitvoeren van het plan van aanpak lokaal eigendom;

- De programmering en kwaliteitsimpuls van zonneprojecten op land, al is deze niet voor Berkelland van toepassing;
- De tweede netwerkimpactstudie uit te voeren door Liander waarmee wordt gestuurd op zekerstelling van en tijdige en kostenefficiënte duurzame energieproductie.

4.1 Uw motie M 21-04 moet nog in besluitvorming worden vastgelegd

Het aannemen van de motie moet leiden tot aanpassing van ons beleid. De motie en raadsbrief met verdere duiding daarvan zijn als bijlagen toegevoegd. We maken even pas op de plaats en nemen, totdat RODE opnieuw is vastgesteld, geen nieuwe ontwikkelingen in behandeling. We gaan dus niet in op verzoeken om medewerking aan een vergunningsaanvraag voor grootschalige energieopwekking. We zetten de lopende procedures met een ingediende aanvraag voor de datum van de motie wel door. Met dit raadsbesluit stellen we dit ook expliciet vast.

Kanttekeningen en risico's

De RES is een bestuurlijk document en heeft geen rechtstreeks juridische binding. De daadwerkelijke uitwerking in ruimtelijk beleid per gemeente kan afwijken. Daarnaast is de realisering van projecten voor duurzame opwek van energie afhankelijk van initiatieven van derden.

Er zijn geen sancties verbonden aan het niet-vaststellen van de RES. In de Achterhoek is afgesproken dan alsnog wel de RES aan te bieden. Wat de gevolgen zijn, weten we niet. Ook bij provinciale en landelijke overheden is dit onbekend terrein. Wel is het een sterk signaal dat een gemeente, ondanks de gezamenlijke inspanningen, de regionale lijn verwerpt. Voor zover wij weten heeft tot nu toe nog geen enkele gemeente de RES niet vastgesteld.

Het feit blijft wel dat voor daadwerkelijke realisatie van projecten het gemeentelijk beleid bepalend is, en niet een regionale strategie. Het verwerpen van de RES, betekent dus niet dat we geen beleid meer hoeven te hebben met voorwaarden voor zon en wind op land in Berkelland. Met andere woorden, ook zonder RES moeten we een herijkt RODE hebben. In de toelichting staat nog een aantal kanttekeningen bij het RES-bod in de vorm van vragen.

De RES 1.0. is op dit moment vastgesteld in Oost Gelre, Doetinchem, Bronckhorst, Winterswijk, Oude IJsselstreek, Aalten en Waterschap Rijn en IJssel. In oktober komt de RES 1.0. als hamerstuk in de gemeenteraad van Montferland. Provinciale Staten van Gelderland neemt in december haar besluit.

Financiën

De middelen voor het opstellen van de RES 1.0 komen tot op heden voornamelijk van het rijk en van de provincie. Het budget is eindig. De RES-organisatie kan vermoedelijk tot het einde van het jaar blijven bestaan. Er vindt op dit moment een subsidieaanvraag plaats vanuit de Achterhoek om RES 2.0. op te stellen. Dit geldt overigens voor alle RES-regio's. De verwachting is dat rijk en provincie opnieuw middelen beschikbaar zullen stellen.

Voor de uitwerking in eigen beleid hebben we nog voldoende budget in het programma Actief met duurzaamheid en Energie.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Niet van toepassing

Communicatie

Vanuit RES Achterhoek is er een persbericht uitgegeven en een persconferentie geweest op 13 juli. Wij zelf hebben inwoners/eigenaren van zoekgebied K een brief gestuurd om duiding te geven aan het RES-bod en de stand van zaken in relatie tot de herijking van RODE. Hierop konden inwoners ook een reactie insturen tot 9 september 2021. De toelichting op deze reactie is toegevoegd in bijlage 2, het inspraakverslag.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Deze RES 1.0 is een resultaat van de samenwerking tussen de Achterhoekse gemeenten (waarbij inbegrepen de gemeente Montferland), de provincie Gelderland het Waterschap Rijn en IJssel en Liander. Deze samenwerking is ondersteund door de projectorganisatie RES Achterhoek.

In juni 2020 hebben de colleges van alle acht gemeenten in de Achterhoek, gedeputeerde staten van provincie Gelderland en het dagelijks bestuur van Waterschap Rijn en IJssel de Concept-RES Achterhoek vastgesteld.

In het afgelopen jaar is de Concept-RES Achterhoek verder uitgewerkt tot een definitieve RES 1.0 Achterhoek. Door de projectorganisatie RES Achterhoek zijn regionale informatieavonden voor raadsleden en participatiesessies met inwoners georganiseerd. In diverse ambtelijke werkgroepen is de RES 1.0 inhoudelijk vormgegeven. De stuurgroep RES, waarin overheden en organisaties deelnemen, heeft mede richting gegeven aan de ambtelijke werkzaamheden.

Het is aan de gemeenteraden, de provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap om te besluiten over de vaststelling van de RES 1.0 Achterhoek.

In onze gemeente hebben we er daarnaast voor gekozen om de RES 1.0. eerst ter inzage te leggen. Zo kregen inwoners de ruimte om een reactie op de RES 1.0. in te sturen. Deze reacties zijn betrokken bij het besluit dat de gemeenteraad neemt over de RES 1.0. en de reacties worden ook gebruikt bij de herijking van het RODE-beleid.

Planning en evaluatie

De RES 1.0 wordt door alle gemeenteraden uit de regio Achterhoek, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap in dezelfde periode behandeld, augustus – november 2021. Als alle raden, de staten en het waterschapsbestuur de RES 1.0 ongewijzigd vaststellen, zal deze daarna officieel worden aangeboden aan het Rijk. Als één of meerdere bestuursorganen nog wijzigingen voorstellen, volgt nader overleg, waarna een gewijzigde versie van de RES 1.0 in procedure wordt gebracht. De officiële aanbieding zal dan na de tweede behandeling door de gemeenteraden, provinciale staten en dagelijks bestuur van het waterschap plaatsvinden.

De RES 1.0 is een tussenstap in de energietransitie in de Achterhoek en in Nederland. De RES 2.0 is een voortgangsrapportage van RES 1.0., deze moeten wij op 1 maart 2023 opleveren. Op 1 januari 2025 moeten de benodigde vergunningen voor zon en wind zijn verleend voor de landelijke opgave voor 2030.

Alternatieven

Kan een gemeente ook de RES 1.0 niet vaststellen?

Er zijn geen sancties verbonden aan het niet-vaststellen van de RES. In de Achterhoek is afgesproken dan alsnog wel de RES aan te bieden. Wat de gevolgen zijn, weten we niet. Ook bij provinciale en landelijke overheden is dit onbekend terrein. Wel is het een sterk signaal dat een gemeente, ondanks de gezamenlijke inspanningen, de regionale lijn verwerpt. Voor zover wij weten heeft tot nu toe nog geen enkele gemeente de RES niet vastgesteld.

Het feit blijft wel dat voor daadwerkelijk realisatie van projecten het gemeentelijk beleid bepalend is, en niet een regionale strategie. Het verwerpen van de RES, betekent dus niet dat we geen beleid meer hoeven te hebben met voorwaarden voor zon en wind op land in Berkelland. Met andere woorden, ook zonder RES moeten we een herijkt RODE hebben.

Alternatieve windzoekgebieden voor voorkeursgebied K

In de bijlage 1 van de RES staan meerdere gebieden, die nu niet zijn genoemd als invulling van de Berkellandse bijdrage aan de windopgave. De keuze hiervoor is een genuanceerd geheel, waarin strevend naar een regionaal samenhangende strategie, gemeentelijk en provinciale inzichten en ook de voorkeuren van raden en provinciale staten doorklinken. Motie 21-04 is hierin een belangrijke factor geweest.

De keuze voor K wil niet zeggen dat de alternatieve zoekgebieden verder zijn uitgesloten. Mocht om wat voor reden dan ook gebied K wegvallen als optie, dan biedt de lijst in bijlage 1 alternatieven die overwogen kunnen worden. Uiteindelijk is de RES slechts een strategie; de daadwerkelijk realisatie van projecten wordt bepaald door gemeentelijk ruimtelijk beleid en concrete initiatieven.

Nog een alternatief voor de windzoekgebieden

Een andere keuzemogelijkheid voor de raad is om een gebied aan te wijzen waar voldoende woningen worden verwijderd om molens te kunnen plaatsen. Dit is zo een ingrijpende aanpak, dat in de RES Achterhoek dit niet is overwogen. En na de ruimtelijke analyse bleek het ruimtelijk potentieel ook groot genoeg. Daarom is deze 'sloop-optie' ook niet verder onderzocht. Ook zou de kosten van woningverwijdering de realisatie van zo een windmolenpark veel duurder maken, en daarmee niet realistisch.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 23-11-2021

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12-10-2021;

b e s l u i t :

1. De Regionale Energiestrategie 1.0 Achterhoek vaststellen. dit houdt in:
 - 1a) Een bijdrage leveren aan het Achterhoekse RES-bod van 1,35 TWh tot 2030;
 - 1b) Streven naar maximale benutten van de potentie voor de opwekking van zonne-energie op daken;
 - 1c) Het Berkellandse deel van gebied K (ten zuiden van Ruurlo en Beltrum) aanwijzen als potentiële locatie voor geclusterde windenergie en daarbij uit te gaan van een op te wekken vermogen van ongeveer 0,071 TWh;
 - 1d) De vergunde en in procedure zijnde initiatieven voor zonneparken in Berkelland aanwijzen voor de RES-opgave als onze bijdrage voor zon op land;
2. Inspraakverslag vaststellen en de indieners van de reacties informeren over het besluit en het standpunt van de gemeenteraad over hun reacties;
3. Deze RES 1.0 nader uitwerken in gemeentelijk beleid (RODE en/of omgevingsvisie);
4. Totdat nieuw beleid is vastgesteld geen nieuwe initiatieven voor grootschalige duurzame energieopwekking in behandeling nemen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 23-11-2021

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Regionale energiestrategie (RES) Achterhoek 1.0

1.1 Waarom zijn windmolens onderdeel van de regionale energiestrategie van de Achterhoek?
Het Rijk zet zelf vooral in op windenergie op zee. In het klimaatakkoord is afgesproken om in 2030 84 TWh hernieuwbare elektriciteit te produceren uit wind en zon. 60% daarvan (49 TWh) komt op zee en 40% (35 TWh) op land. De 35 TWh op land is niet verder uitgesplitst in wind en zon. De regio's mogen hier zelf over beslissen. Vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie is het van belang om productie en verbruik zo dicht mogelijk bij elkaar te realiseren en ook op regionale en lokale schaal te streven naar een optimale verhouding tussen zon en wind.

1.2. Kunnen we niet alles met zon doen? Of alles met wind?

Wind en zon zijn niet uitwisselbaar. Wind en zon vullen elkaar over de dag en over het jaar goed aan. Als de zon 's nachts onder is kan het wel waaien. Harde wind gaat veelal gepaard met bewolking. Windstil weer is vaak zonnig. In het winterhalfjaar staat de zon minder lang aan de hemel, terwijl het in dat jaargetijde gemiddeld wat harder waait. Door wind en zon te combineren neemt de stabiliteit van het netwerk toe. De bedrijfstijd van een windturbine in een jaar is ongeveer 3500 uur, die van zonnepanelen ongeveer 950 uur. De energie-infrastructuur wordt bij windmolens dus ruim drie keer zo goed benut als bij zonnepanelen. Andersom geformuleerd: windenergie levert met dezelfde infrastructuur meer dan drie keer zoveel energie op tegen ongeveer dezelfde kosten. Deze kosten komen voor rekening van de energiegebruiker. Een indicatie van de kosten voor de 1,0 TWh die in de Achterhoek moet worden opgewekt door zon op land en wind kan dit illustreren:

- Alleen zon op land: € 330 mln.
- Alleen wind: € 90 mln.
- Wind en zon op land gecombineerd: € 70 mln.

1.3 Kunnen we niet nóg meer doen met zon op dak?

Een conservatieve schatting van de maximale realistische potentie voor grootschalig zon op dak bedraagt 0,49 TWh. In de RES is een doelstelling opgenomen om in 2030 0,35 TWh gerealiseerd te hebben. Dat is ruim 70% van het potentieel, en 2,5 keer zoveel als we nu gerealiseerd hebben, inclusief pijplijn.

De realisatie van zon op dak kent behoorlijk wat obstakels. Naast de uitdagingen die de netbeheerders hebben op het gebied van versterking van het netwerk hebben we ook te maken met heel veel verschillende eigenaren, dakconstructies, investeringsbeslissingen, belangen van bouwverzekeraars etc. Om alleen al de doelstelling van 0,35 TWh te behalen zullen we een gezamenlijke strategie moeten ontwikkelen waarbij naar verwachting ook meer middelen en menskracht nodig zijn.

1.4 Zijn er andere energiebronnen dan wind en zon?

Snelheid is geboden. De klimaatverandering gaat sneller dan verwacht en voorspeld is tijdens het afsluiten van het klimaatakkoord in Parijs. De uitstoot van CO₂ moet daarom met spoed worden gereduceerd. Daarom wordt voor de korte termijn gekozen voor bewezen productietechnieken die direct een significante bijdrage kunnen leveren aan de energieproductie. Andere technieken, zoals thermische energie uit afvalwater of uit oppervlaktewater of kernenergie staan nog in de kinderschoenen of duren te lang om te realiseren. Opslagtechnieken voor elektriciteit, zoals waterstof, zijn nog in ontwikkeling en alleen van invloed op de energiedistributie en niet op de productie.

1a.1 Is een regionaal bod van 1,35 TWh niet te hoog of te laag?

1,35 TWh komt overeen met de berekeningen zoals opgenomen in de Regionale Uitvoeringsagenda Duurzame Energie Achterhoek uit 2016. Ten behoeve van de concept-RES is opnieuw gekeken naar de hoeveelheid elektriciteit die moet worden opgewekt om de Achterhoek energieneutraal te maken. Uit die hernieuwde berekeningen blijkt dat in een volledig energie neutrale Achterhoek veel meer elektriciteit moet worden opgewekt dan 1,35 TWh. Belangrijke reden voor dit verschil is dat bij de Regionale Uitvoeringsagenda alleen is gekeken naar de gebouwde omgeving, terwijl bijvoorbeeld de volledige elektrificatie van de transportsector niet in beeld was. Ook blijkt de energiebesparing minder dan is ingeschat, onder andere door economische ontwikkeling, en levert biomassa een veel geringere bijdrage. 1,35 TWh is daarmee voor dit moment een reële bijdrage aan de landelijke opgave en zeker niet te

hoog.

1b.1. Hebben we nog iets te kiezen als alleen gebied K genoemd wordt in de RES?

De RES bevat een strategie; de daadwerkelijk realisatie van projecten kan afwijken van de voorkeursgebieden van RES. Bijvoorbeeld in een van de andere geïdentificeerde zoekgebieden (bijlage 1 van RES 1.0). En voor de daadwerkelijke realisatie gaan we ons RODE-beleid herijken. Het is wel zo dat met de keuze voor gebied K in de RES een duidelijke voorkeur aangegeven is, die richtinggevend is voor de herijking van ons eigen beleid.

Naast de geïnventariseerde zoekgebieden (bijlage 1 van RES 1.0) kan op enkele plekken wellicht een enkele solitaire molen worden geplaatst. De kaders daarvoor kunnen worden bepaald bij de herijking van RODE.

1b.2. Gebied K ligt voor een deel in Oost Gelre. Ontstaat dan niet een veel te groot cluster?

Het is de bedoeling dat zowel in het Berkellandse deel als in het deel van Oost Gelre windmolens komen. Het gebied heeft een behoorlijke oppervlakte en een grote theoretische potentie. Wij zullen goed moeten afstemmen en samenwerken met Oost Gelre om het zoekgebied en de bewoners integraal te benaderen. Dit wordt onderstreept in uw motie M21-04.

2.1 Naast aanpassing van ons eigen beleid zijn we ook al het regionale Akkoord van Groenlo aan het herijken

Op 1 maart 2023 moet de RES 2.0 gereed zijn. De RES 1.0 richt zich, naar opdracht vanuit het rijk, vrijwel uitsluitend op duurzame energieopwekking. De energietransitie omvat echter ook de besparingsopgave. Door de opwekkingsopgave en de besparingsopgave in samenhang met elkaar te bezien in plaats van als losse onderdelen creëren we een samenhangende regionale strategie op de gehele energietransitie. In een nieuw akkoord van Groenlo kunnen we hier afspraken over maken. In de RES 2.0 zal dit samenkomen.

Bijlagen:

- De Regionale energiestrategie 1.0 Achterhoek
- Inspraakverslag